

Dosarul nr.2r-830/21
2-19136399-0-2r-21122021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Mazur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Secieru, V. Cotorobai)

DECIZIE

09 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Ecaterina Chiseliova, reprezentată de avocatul Valeriu Gîscă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ecaterina Chiseliova împotriva lui Mihail Cabacov, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica cu privire la decăderea din drepturile părintești,

împotriva încheierii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel înaintată de avocatul Valeriu Gîscă, în interesele Ecaterinei Chiseliova, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel,

c o n s t a t ă :

La 19 august 2019, Ecaterina Chiseliova, reprezentată de avocatul Valeriu Gîscă, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Cabacov, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica, solicitând decăderea lui Mihail Cabacov din drepturile părintești în privința copilului minor Elizaveta Cabacova, născută la 12 mai 2010.

Prin hotărârea din 04 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ecaterina Chiseliova împotriva lui Mihail Cabacov, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica cu privire la decăderea din drepturile părintești.

La 26 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Ecaterina Chiseliova, reprezentată de avocatul Valeriu Gîscă, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, anularea integrală a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri privind decăderea din drepturile părintești.

Prin încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de avocatul Valeriu Gîscă, în numele și interesele Ecaterinei Chiseliova, împotriva hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece calea de atac a fost executată (cererea semnată și depusă) de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 31 mai 2021, Ecaterina Chiseliova, reprezentată de avocatul Valeriu Gîscă, a declarat recurs împotriva încheierii din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate, punerea pe rol a cererii de apel.

Prin decizia din 08 septembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Ecaterina Chiseliova, reprezentată de avocatul Valeriu Gîscă, casată încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și restituită cauza spre rejudecare, la etapa primirii cererii de apel.

Prin încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ecaterina Chiseliova, reprezentată de avocatul Valeriu Gîscă, și s-a acordat apelantei termen de 15 zile de la recepționarea încheierii pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, și anume să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 75 de lei și actele care să confirme existența împuternicirilor avocatului Gîscă Valeriu de a exercita calea de atac din numele apelantei. S-a explicat apelantei că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

La data de 27 octombrie 2021, avocatul Valeriu Gîscă, în interesele Ecaterinei Chiseliova, a depus o cerere în adresa Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat să fie anexat la materialele cauzei dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 75 de lei.

Prin încheierea din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de avocatul Valeriu Gîscă, în interesele Ecaterinei Chiseliova, împotriva hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece calea de atac a fost executată (cererea semnată și depusă) de o persoană care nu este în drept să declare apel. S-a restituit apelantei Ecaterina Chiseliova taxei de stat aferentă cererii de apel în sumă de 75 de lei.

La 14 decembrie 2021, avocatul Valeriu Gîscă, în interesele Ecaterinei Chiseliova a declarat recurs împotriva încheierii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate, punerea pe rol a cererii de apel.

În motivarea cererii de recurs a indicat că încheierea instanței de apel urmează a fi casată, dat fiind faptul că, la depunerea cererii de chemare în judecată a fost anexat mandatul avocatului, prin care a fost împuternicit avocatul Valeriu Gîscă de a acorda asistență juridică Ecaterinei Chiseliova în cauza civilă cu privire la decăderea din drepturile părintești în instanțele de toate nivelele, fiind anexată și procura din 17 august 2019 prin care a fost împuternicit avocatul de a exercita toate actele procedurale, de a semna cererile și de a le depune în instanța de judecată, inclusiv de a ataca hotărârea judecătorească.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresa poștală a apelantei, fiind recepționată de către recurentă la data de 10 decembrie 2021 (f.d.133).

Astfel, recursul declarat la 14 decembrie 2021 este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei

certIFICATE sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimațiilor la 21 decembrie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d.137), cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

În temeiul art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din materialele cauzei rezultă că la 20 august 2019, Ecaterina Chiseliova, reprezentată de avocatul Valeriu Gîscă, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Cabacov, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica, cu privire la decăderea lui Mihail Cabacov din drepturile părintești în privința copilului minor Elizaveta Cabacova, născută la 12 mai 2010.

Prin hotărârea din 04 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ecaterina Chiseliova.

La 26 martie 2021, prin intermediul poștei, Ecaterina Chiseliova, reprezentată de avocatul Valeriu Gîscă, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de avocatul Valeriu Gîscă, în numele și interesele Ecaterinei Chiseliova, împotriva hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece calea de atac a fost executată (cererea semnată și depusă) de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Prin decizia din 08 septembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Ecaterina Chiseliova, reprezentată de avocatul Valeriu Gîscă, casată încheierea din 13 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și restituită cauza spre rejudecare, la etapa primirii cererii de apel.

Prin încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ecaterina Chiseliova, reprezentată de avocatul Valeriu Gîscă, și s-a acordat apelantei termen de 15 zile de la recepționarea încheierii pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, și anume să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 75 de lei și actele care să confirme existența împuternicirilor avocatului Gîscă Valeriu de a exercita calea de atac din numele apelantei. S-a explicat apelantei că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

La data de 27 octombrie 2021, avocatul Valeriu Gîscă, în interesele lui Ecaterina Chiseliova a depus ordinul de încasare a numerarului în mărime de 75 de lei (f.d. 128).

Prin încheierea din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Valeriu Gîscă, în interesele lui Ecaterina Chiseliova ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În motivarea încheierii, instanța de apel a reținut că Valeriu Gîscă, în calitate de reprezentant al lui Ecaterina Chiseliova, a declarat apel în baza unui act juridic care nu produce efecte juridice, deoarece mandatul eliberat pe numele avocatului Valeriu Gîscă, nu este semnat.

În acest sens, instanța de apel a menționat că la depunerea cererii de judecată, avocatul Valeriu Gîscă a acționat în baza mandatului seria MA nr. 0909580 din 16 aprilie 2019, prin care a fost împuternicit de a o reprezenta cu toate drepturile prevăzute de art. 81 din Codul de procedură civilă, conform procurii nr. 4624 din 16 august 2019.

La caz, instanța de apel a constatat că, deși avocatul Valeriu Gîscă a prezentat mandatul în original, acesta nu este semnat, în conformitate cu pct. 6 alin. (2) lit.a) și b) din HG nr. 158 din 08 februarie 2013, dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului text „conform procurii anexate” și va semna versoul mandatului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră eronată concluzia instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar.

În conformitate cu art.80 alin. (6) din Codul de procedură civilă, reprezentantul legal depune în judecată actele ce atestă statutul și împuternicirile sale.

Potrivit art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eşalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

După cum rezultă din materialele cauzei, avocatul Valeriu Gîscă pentru a proba împuternicirile de reprezentare a intereselor lui Ecaterina Chiseliova, a prezentat în instanța de judecată mandatul seria MA nr. 0909580 din 16 august 2019, pe verso-ul căruia e indicat că a fost eliberat în temeiul procurii nr. 4624 din 16 august 2019 (f.d. 3).

În această ordine de idei, Colegiul reține că la materialele cauzei este anexat mandatul avocatului, procura eliberată de reclamanta/apelanta pe numele avocatului Valeriu Gîscă care atestă împuternicirile, inclusiv de a semna cererile și de ataca hotărârea judecătorească, iar omisiunea avocatului de a aplica semnătura pe versoul mandatului avocatului în baza procurii sau, după caz, însăși de reclamantă, nu poate servi ca temei de aplicare a sancțiunii procedurale-restituirea cererii de apel.

Restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă pentru lipsa semnăturii a avocatului apelantei sau, după caz, a apelantei pe versoul mandatului avocatului, în situația în care la materialele cauzei a fost anexată inclusiv procura ce confirmă împuternicirile avocatului de a-i reprezenta interesele, iar pe versoul mandatului a fost efectuată o mențiune în acest sens, la caz, poate fi calificată ca un formalism excesiv. Or, împuternicirile avocatului de a acționa în numele reclamantei nu au fost negate de

ultima, precum și nici împuternicirile acordate prin procura indicată în mandatul avocațial nu au fost retrase. La materialele dosarului, un înscris în acest context nu a fost prezentat.

Astfel Colegiul reține că, instanța de apel, prin încheierea contestată, greșit a restituit cererea de apel depusă de avocatului Valeriu Gîscă, în interesele lui Ecaterina Chiseliova indicând că apelul a fost depus de o persoană care nu este în drept să declare apel, deoarece avocatul Valeriu Gîscă a fost în drept să exercite din numele lui Ecaterina Chiseliova calea de atac apelul împotriva hotărârii primei instanțe, în temeiul procurii din 16 august 2019.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată temeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

În circumstanțele menționate și ținând cont de faptul că încheierea recurată afectează dreptul recurenteii la un proces echitabil, aceasta urmează a fi casată, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurenteii de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Colegiul reține că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute de Convenție (hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cauza Airey vs. Irlanda, Curtea a notat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

Totodată, dat fiind faptul că avocatul Valeriu Gîscă a anexat ordinul de plată a taxei de stat, cauza urmează a fi restituită la rejudecare în instanța de apel, pentru examinarea apelului în fond.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Valeriu Gîscă, în interesele lui Ecaterina Chiseliova de a casa integral încheierea din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului în fond.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Valeriu Gîscă, în interesele lui Ecaterina Chiseliova.

Se casează integral încheierea din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ecaterina Chiseliova împotriva lui Mihail Cabacov, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica cu privire la decăderea din drepturile părintești, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului în fond.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic